

Droge (maar wel nauwkeurige) kijk op vroegdiagnostiek

'U heeft nog 25 jaar', *Over de zin en onzin van vroegdiagnostiek*, biedt een fraai overzicht van alles wat er op dit mogelijk is op het gebied van screening en vroegdiagnostiek in Nederland. Joep van der Velden heeft lange tijd gewerkt als directeur strategie bij het VU medisch centrum en Loek Winter is naast zorgondernemer en oprichter van de DC Klinieken, ook voormalig radioloog.

Het boek is onderverdeeld in diverse hoofdstukken en per hoofdstuk wordt steeds één facet belicht. Naast een uitgebreid hoofdstuk over de verschillende in Nederland actieve bevolkingsonderzoeken, bevat het boek onder andere hoofdstukken over commerciële health-checks, *case finding* (het actief op zoek gaan naar aandoeningen bij personen met een verhoogd risico) en prenatale diagnostiek. In een van de laatste hoofdstukken wordt stilgestaan bij innovatie en de toekomst van vroegdiagnostiek.

Punsgewijze bespreking

De opbouw van elk hoofdstuk volgt een vast stramien. Eerst wordt achtergrondinformatie gegeven en vervolgens worden voor- en nadelen puntsgewijs behandeld. Het boek leest hierdoor bij tijd en wijle wat droog en er mist mijns inziens een persoonlijke visie van de auteurs. Wat dit boek echter sterk maakt is de nauwkeurige uiteenzetting van het screeningslandschap in Nederland met daarbij vele literatuurverwijzingen.

De auteurs vermelden in hun voorwoord dat zij het boek aanvankelijk schreven vanuit de gedachte dat vroeg-

diagnostiek een goede zaak is: hoe eerder je erbij bent, hoe beter de kans op herstel en hoe lager uiteindelijk de zorgkosten. Naarmate hun onderzoek vorderde, kwamen zij er echter achter dat dit een te simplistische benadering is. Naast de evidente voordelen, zitten er ook nadelen aan het vroeg opsporen van aandoeningen of risicofactoren.

Op de loer

Zo kan het eerder vinden van een onbehandelbare aandoening juist tot gevolg hebben dat mensen langer leven in de wetenschap dat zij zullen overlijden, een fenomeen dat in de wetenschap bekend staat als *lead-time bias*. Ook kan het voorkomen dat bij screening een aandoening wordt gevonden die mogelijk nooit manifest zal worden. Laaggradig prostaatscarcinoom is hier een voorbeeld van. Het probleem is echter dat je bij ontdekking vaak niet weet in welke categorie een patiënt valt. Daardoor liggen overdiagnostiek en de daarmee gepaard gaande overbehandeling op de loer.

Belangrijk is derhalve dat de te screenen populatie goed wordt geïnformeerd over de voor- en nadelen van de

aangeboden onderzoeken, zodat eenieder een eigen weloverwogen besluit kan nemen. Tenslotte is screening en vroegdiagnostiek niet meer weg te denken in de huidige zorg en dit boek biedt een vrij complete beschrijving van de huidige stand van zaken.

Alexander van Straten

'U heeft nog 25 jaar'. *Over de zin en onzin van vroegdiagnostiek*. Joep van der Velden en Loek Winter, 224 pagina's, www.s2uitgevers.nl.

Opleidingsprijs voor radioloog Kees van Dijke

Radioloog C.F. (Kees) van Dijke van het Noordwestziekenhuis mag zich de beste opleider van Nederland noemen. Hij won op 1 oktober de Opleidingsprijs tijdens het jaarcongres van De Jonge Specialist.

Van Dijke was voorgedragen vanwege zijn grote betrokkenheid en inspanningen voor een gezond en veilig opleidingsklimaat. 'Kees zorgt ervoor dat we ook echt om 17.00 uur naar huis kunnen en vindt het belangrijk dat we duidelijke afspraken maken over onze werktijden', schreef een van de aios als motivatie.

Eervol

Naast de titel Opleider van het Jaar ontving Van Dijke ook een geldbedrag van 8.000 euro voor het verbeteren van de kwaliteit van de opleiding. Kees liet weten verrast te zijn en vindt de prijs vooral 'een ongelofelijke eer'.

